

Motion till riksdagen 2006/07:K279

av Ameer Sachet (s)

Förtroendeuppdrag efter partibyte

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen tillsätter en utredning om upphörande av förtroendeuppdrag efter partibyte.

Motivering

Ett indirekt valt förtroendeuppdrag erhålls efter nominering från ett parti. Ett direktvalt förtroendeuppdrag erhålls genom röstning på ett parti med visst inslag av personval. Det är därmed ostridigt att den valde eller valda i det första fallet, indirekta val, representerar ett visst parti och därför rimligen bör lämna eller avskiljas från förtroendeuppdraget då han eller hon lämnar det parti som nominerat och sett till att han eller hon blivit vald.

I det senare fallet kan det hävdas att den förtroendevalde/valda valts som person och på icke-partimeriter, i synnerhet om denne eller denna av väljarna kryssats fram till en bättre position på partilistan än vad nomineringen resulterat i. Det är dock väldigt få som erhåller mer än hälften av rösterna som personkryss. Även de med hög andel personkryss har nästan uteslutande valts som partiföreträdare. Det är alltså inte orimligt att påstå att den förtroendevalde som övergår till ett annat parti och som i dag behåller sitt mandat faktiskt lurar väljarna. Enskilda förtroendevalda kan på detta sätt skapa helt nya majoriteter i beslutande församlingar utan att ens höra sin partiorganisation.

Givetvis kan man sympatisera med enskilda beslut som historiskt tillkommit på detta sätt, ATP eller kvinnlig tronföljd, men rent principiellt är det inte önskvärt att så sker. En växande förekomst av partibytare i valda församlingar och av politiska vildar skulle kunna äventyra väljarnas utslag. Helt nya partier skulle också kunna bildas i valda församlingar utan folkets hörande. Med fyraåriga valperioder kan också partibytare, nya inomparlamentariska partier och politiska vildar få möjligheter att verka under lång tid.

Fel! Okänt namn på

Likaså ska personer som väljs in via sitt namn på blanka valsedlar icke kunna tillträda ett förtroendeuppdrag om de inte vill lösa medlemskap i det parti de invalts för. Den invalde kunde ges en månads betänketid kring om han eller hon vill företräda sitt parti eller lämna uppdraget. Om ett parti sedan uttryckligen vill ha icke-medlemmar som företräder partiet kan inte mycket göras. Initiativet till att avskilja icke partimedlemmar från förtroendeuppdrag måste ligga hos partierna själva.

Man väljs in på ett mandat via partilistor. Människor har valt listan, mycket ofta för partiets skull, inte bara för personen. Är det så att man valt att gå ur ett parti bör man väl rimligen också avsäga sig de politiska uppdrag man haft i partiet, så även en riksdagsplats.

Förtroendeuppdraget bör upphöra fr.o.m. det datum då medlemskapet enligt partiets stadgar upphör. Detta sker antingen genom att medlemsavgiften inte förnyas eller genom uteslutning. Eventuella tvister i frågan bör hanteras av Valprövningsnämnden.

Regeringen bör utreda och överväga möjligheterna om lagändringar så att en förtroendevald som lämnar det parti han eller hon tillhört vid valtillfället genom detta partis initiativ kan tvingas att lämna sitt uppdrag fr.o.m. det datum då medlemskapet enligt partiets stadgar upphör.

Stockholm den 25 oktober 2006

Ameer Sachet (s)